

VESISTÖKUNNOSTUSTOIMENPITEET TAMMELASSA

YLEISTÄ TAMMELAN VESISTÖKUNNOSTUKSISTA

- Lähes kaikki vesistökuunnostustoimenpiteet on tehty hankkeissa
- Tammelassa on toteutettu vesistökuunnostushankkeita vuodesta 2004 alkaen. Viimeiset hankkeet vuosina 2016- 2019.
- Hankkeita toteutettiin enimmäkseen Euroopan Aluekehitysrahaston EAKR-rahoituksella ja Maaseuturahaston Leader-rahoituksella
- Vesistökuunnostushankkeiden, joiden kohteina ovat olleet Tammelan vesistöt, kokonaiskustannukset ovat olleet n. 1.890.000 euroa, avustukset EU ja ELY ovat n. 1.155.000 euroa.
- Kunnan rahoitusosuuksien ollessa n. 575.000 euroa.
- Avustusprosentit vaihtelivat yleensä 50 % ja 70 % välillä

YLEISTÄ VESISTÖKUNNOSTUKSISTA jatkoa

- Osa hankkeissa toteutetuista toimenpiteistä , kuten vedenkorkeuden nostot ja pohjapatojen rakentamiset ja Venesillan vesiväylän avaaminen edellyttävät Aluehallintoviraston lupaa, jonka käsittelyyn menee vähintään n. vuosi tai pidempäänkin, siksi tällaisia hankkeita ei ole voitu toteuttaa yhden hankkeen puitteissa vaan usein on yhdessä hankkeessa laadittu suunnitelma ja lupahakemus ja seuraavassa jatkohankkeessa tehty varsinainen rakennustyö.
- Vedenkorkeuden nostot edellyttävät, että rantaviivan korkeustieto on olemassa. Hankkeiden aikaan tämä edellytti laserkeilaamista. Nykyisin on yleisesti saatavissa riittävän tarkkaa laserkeilausaineistoa.

ENSIMMÄINEN HANKE

- Ensimmäinen vesistökuunnostushanke Tammelassa oli Hämeenlinnan kaupungin **Kanta-Hämeen järvet kestävään kehitykseen JärkiJärvet-hanke 2002-2005**, jossa oli mukana 8 järveä ja Tammelasta Liesjärvi.
- Liesjärvellä toteutettiin vedenlaatu- ja sedimenttitutkimuksia järvellä ja ojissa, sekä happimittauksia.
- Linnustotarkastus, kasvillisuuskarttoitus ja ilmakuvaus,
- Kalastoselvitys ja hoitokalastus sekä tehtiin kasvillisuuden niittoja. Laadittiin järvelle Hoito- ja käyttösuunnitelma.
- Muutamaan järveen laskeviin ojaan rakennettiin laskeutusallas ja kosteikko.

JÄRVIVERKKO-HANKE

- Seuraava hanke oli Tammelan **Pyhäjärven– Kuivajärven suojeluyhdistyksen toteuttama JÄRVIVERKKOHANKE 2004-2005**
- Hankkeen kohdejärvinä olivat Pyhäjärvi, Kuivajärvi, Kaukjärvi ja Mustialanlammi
- Hankkeessa tehtiin vedenlaatututkimukset, kasvillisuuskartoitukset ja koekalastukset kohdejärville ja niiden tulosten perusteella hankkeessa tehtiin seuraavat raportit:
- **Tammelan Kaukjärven, Mustialanlammen, Kuivajärven ja Pyhäjärven tila- ja vedenlaatu sekä Kaukjärven, Kuivajärven ja Pyhäjärven kunnostustoimenpide-ehdotuksia**

FORSSAN JA TAMMELAN YHTEINEN LINTUVESIHANKE

- Forssan kaupungin vetämä Forssan ja Tammelan yhteinen **Lintuvedet kuntoon vaikka talkoovoimin 2005-2007**. Hankkeessa olivat mukana Tammelasta Talpianjärvi ja Pehkijärvi ja Forssasta Koijärvi ja Loimalampi –Salmistonmäki.
- Hankkeessa toteutettiin linnusto- ja kasvillisuus selvitykset sekä putkilokasvi ja lehtisammallajistoselvitykset. Lisäksi laadittiin käyttö- ja hoitosuunnitelmat kohdejärville.
- Pehkijärvellä tehtiin kasvillisuuden niittoja ja vedenlaatumäärittäyksiä sekä rakennettiin vesilintujen pönttöjä.
- Talpianjärvellä tehtiin Laserkeilaus ja laadittiin maastomallinnus.

JÄNIJÄRVEN JA HEINIJÄRVEN KUNNOSTUSHANKE

- Jänijärven ja Heinijärven kunnostukset alkoivat tällä hankkeella
- Molemmilla järvillä toteutettiin laaja veden laadun tutkimus
- Molemmilla järvillä lisäksi verkkokoekalastukset

VEDENKORKEUDENNOSTOJEN SUUNNITTELUHANKKEET 2007-2010

- **Pehkijärven kunnostus (vedenkorkeuden noston suunnittelu)**
- Pehkijärven laserkeilaus ja Pihtikosken padon rakennussuunnitelma ja vedenkorkeuden noston suunnitelma ja lupahakemus
- **Pyhäjärven vedenkorkeuden noston suunnittelu**
- Hannu Majurin laatima Pyhä- ja Kuivajärven juoksutusmuutosta koskeva esisuunnitelma
- Laserkeilaus Kuivajärvellä, Pyhäjärvellä, Kalliojärvellä ja Loimijoella
- Suomen Salaojakeskuksen laatima Pyhäjärven säännöstelyn lupaehtojen tarkistamissuunnitelma ja lupahakemusasiakirjat

LUOTEIS-TAMMELAN VESISTÖJEN KUNNOSTUS- JA VEDENKORKEUDEN NOSTON SUUNNITTELU

- Kahden tulvatasanteen rakentaminen sekä betonisten eroosiolaattojen rakentaminen Heinijokeen.
- Vesikasvillisuuden niittoja ja Heinijoen suun ruoppaus Jänijärvellä
- Vedenkorkeuden nostojen suunnittelun käynnistäminen
- Laserkeilaukset Jäni- ja Heinijärvellä
- Vedenlaatututkimukset Heinijärvi, Heinijoki, Jänijärvi ja Peräjoki

PYHÄJÄRVEN JA KUIVAJÄRVEN VÄLISEN VESIVÄYLÄYHTEYDEN AVAAMINEN

- Venesillan kohdalla avattiin aikoinaan avoinna ollut Kuivajärven ja Pyhäjärven välinen vesiyhteys rakentamalla metallinen maantien alittava rumpu.
- Veden virtausta parannettiin tekemällä niittoja ja ruoppauksia Kuivajärven puolella väylän kohdalla
- Työn aikana löydettiin vanha kivisilta, josta museovirastokaan ei ollut tietoinen.

RANTAREMPPA-HANKE

- Leader - rahoituksella toteutettu hanke
- Kunnostettiin , kunnan, kyläyhteisöjen ja osakaskuntien yhteisiä uimarantoja ja venevalkamia eri puolilla Tammelaa, yhteensä 12 kohteella
- Teitä, pysäköintialueita, niittoja, ruoppauksia, laiturirakenteita, nuotiopaikkoja, kuivakäymälöitä, veneiden kiinnityspaaluja
- Lähes joka kohteella useampia toimenpiteitä

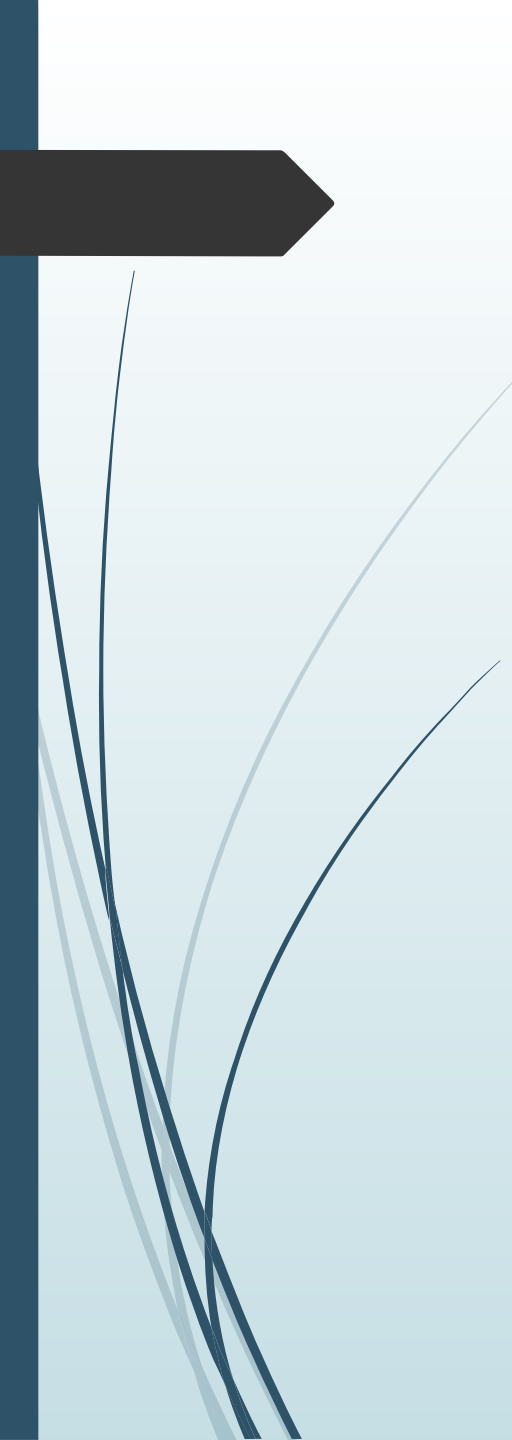
KAUKJÄRVI KIRKKAAMMAKSI JA MUSTIALANLAMMILLE HAPPEA

- Kuormitusta vähentäviä toimenpidesuunnitelmia Kaukjärven ja Mustialanlammin valuma-alueilla
- Alhonojan pohjapadon korjaus ja Mustialanlammin laserkeilaus, suunnitelmat ja vesilupa-asiakirjat
- Perustettiin Mustialanlammin vesioikeudellinen yhteisö
- Kaukjärven kalasto ja sulkasääskiselvityksiä
- Mustialanlammille hankittiin hapetin-laitteisto

KAUKJÄRVI KIRKKAAMMAKSI JA MUSTIALANLAMMILLE HAPPEA jatkoa

- Kaukjärven teollisuusalueelle rakennettiin riistakosteikko
- Kurjenojaan tehtiin eroosiosuojaus ja tulvatasanne
- Riuskanojan vanhan kosteikon ruoppaus
- Sipiläojoaan asennettiin fosforisaostaja
- Tarrinojaan laskeutusallas
- Valuma-alueella kiinteistöjen jätevesijärjestelmien selvitys

POHJOIS-TAMMELAN VESISTÖJEN VESITALOUDEN JA VIRKISTYSKÄYTTÖMAHDOLLISUUKSIEN PARANTAMINEN

- Saloistenjärven alueen laserkeilaus
- Suunnitelma vedenkorkeuksien ja ojien virtausten hillitsemiseksi
- Vedenlaadun seuranta vesinäyttein ja Vedenkorkeuden seuranta-asteikot, joista 4 automaattista
- Jänijärven pohjapadon rakentaminen
- Myllyojan kosteikon ja Hylönjärvenojan laskeutusallas
- Vesistömallinnus Pohjois-Tammelan järvien tulvavesien ja alimpien vedenkorkeuksien tasaaminen

TAMMELAN JÄRVIEN JA KALASTON TUTKIMUS JA KUNNOSTUS 2012-2015

- koekalastukset yhteensä 14 järvellä
- Vedenlaadun tutkimisen ja kunnostustoimenpiteiden kohteina oli 30 pientä ja vähemmän tunnettua järveä
- Laskeutusallas- ja kosteikkosuunnitelmat 15 uudelle tai laajennettavalle kohteelle, joista 14 toteutettiin
- Lumpeiden ja ulpukoiden juurakoiden poistamista 6:lta järveltä
- Määrlammiin laskevaan ojaan kivinen eroosiosuojaus

VÄHÄ-ILMETTYJÄRVEN VEDENKORKEUDEN NOSTO JA SÄÄNNÖSTELYPADON MUUTTAMINEN POHJAPADOKSI

- Vähä-Ilmettyjärvellä oli vanha sortumisvaarassa oleva puinen säännöstelypato, jolla ei enää ollut hoitajia
- Selvitettiin vanhan kuivatushankkeen hyödynsaajakiinteistöt ja muodostettiin vesioikeudellinen yhteisö
- Laadittiin suunnitelma, lupahakemus ja haettiin AVI:n lupa 2017-2018
- Toisessa hankkeessa rakennettiin pohjapato entisen padon paikalle 2019

HANKKEIDEN LISÄKSI TOTEUTETTUJA KUNNOSTUKSIA

- Suojeluyhdistykset ovat toteuttaneet kunnostustoimia kunnan rahoittaessa toimia 10.000 euron avustuksella vuosittain
- Pyhäjärvellä ja Kuivajärvellä toteutettu vesikasvillisuuden niittoja vuosittain Hämeen ELY-keskuksen avustuksella ja kunnan rahoituksella
- Pehkijärvellä toteutettu niittoja vuosittain Hämeen ELY-keskuksen avustuksella

▮ **Kiitos !**